

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

EKONOMIKA CHOVU KONÍ

Markéta Nekovářová

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nekovářová Markéta

Provoz a ekonomika

Název práce

Ekonomika chovu koní

Anglický název

Economics of Horse Breeding

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je ekonomická analýza vybraného podnikatelského subjektu a následné vymezení návrhů a doporučení pro zlepšení a stabilizaci ekonomiky tohoto podniku.

Metodika

Použitou metodikou je studium odborné literatury a dokumentů, rozhovory s odborníky v oboru chovu koní a metoda finanční analýzy zemědělského podniku.

Harmonogram zpracování

Zimní semestr prvního akademického roku zpracování práce:

- výběr tématu
- zajištění příslibu vybraného podniku
- konkurz

Letní semestr prvního akademického roku zpracování práce:

- výběr a studium literatury
- formulace cíle a metodiky práce
- konzultace s vedoucím práce
- obdržení prvního zápočtu

Zimní semestr druhého akademického roku zpracování práce:

- zpracování rešeršní části práce
- rozpracování analytické části práce
- konzultace s vedoucím práce
- obdržení druhého zápočtu

Letní semestr druhého akademického roku zpracování práce:

- dokončení analytické části práce a formulace závěrů
- dopracování práce
- konzultace s vedoucím práce
- tisk a odevzdání práce

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

chov koní, náklady, výnosy, analýza

Doporučené zdroje informací

Chov koní a jeho management v současných podmínkách: sborník příspěvků semináře KSZ pro chovatele a majitele koní v ČR, konaném [sic] 3.12.2010. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2010, 70 s., [10] s. obr. příl. ISBN 978-80-213-2130-4.

DUŠEK, Jaromír. Chov koní. 1. vyd. Praha: Brázda, 2001, 350 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-209-0282-1.

POLÁČKOVÁ, Jana. Metodika kalkulací nákladů a výnosů v zemědělství. Praha: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2010, 73 s. ISBN 978-808-6671-758.

HOMOLKA, Jaroslav, Dobroslava PLETICHOVÁ a Jiří MACH. Zemědělská ekonomika. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008, 131 s. ISBN 978-80-213-1830-4

SYNEK, Miloslav, Heřman KOPKÁNĚ a Markéta KUBÁLKOVÁ. Manažerské výpočty a ekonomická analýza. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2009, xviii, 301 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-154-3.

MISAŘ, Drahošlav. Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Vyd. 1. Praha: Brázda, c2011, 295 s., [56] s. obr. příl. ISBN 978-80-209-0383-9.

Vedoucí práce

Maier Tomáš, Ing., Ph.D.

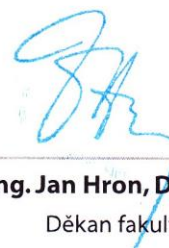
Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 10.10.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika chovu koní" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 17. 3. 2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu panu Ing. Tomáši Maierovi, Ph.D. za čas, který mi věnoval při zpracovávání této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat vedení Jezdeckého klubu Stará Boleslav za poskytnuté materiály, bez kterých by tato práce nevznikla.

Ekonomika chovu koní

Economics of Horse Breeding

SOUHRN

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. První, tedy teoretická část, je věnována obecné charakteristice v oblasti chovu koní. V této části je popsána historie chovu koní, dnešní chov a jeho stavy, organizace chovu koní a vybraná plemena koní chovaná v České republice. Dále je zde uveden význam a využití koní, včetně možností jejich ustájení a krmení. Z ekonomického hlediska je v práci uveden současný stav v oblasti chovu koní v naší zemi a dotační politika, která v této oblasti může zlepšit finanční situaci chovatelů splňujících určité podmínky pro možnost čerpání těchto dotací.

Druhá část je věnována ekonomickému zhodnocení subjektu zabývajícího se provozem jezdeckého areálu a poskytujícího služby potřebné pro chov koní ke sportovním a rekreačním účelům. V této části je uveden výčet nákladů a výnosů z jednotlivých činností, kterými se vybraný jezdecký klub zabývá. Do těchto činností patří běžný provoz areálu spojený s možností ustájení soukromých koní, provoz jezdecké školy a pořádání skokových závodů. V této praktické části je dále zobrazen hospodářský výsledek ze všech uvedených činností a následuje menší ekonomická analýza za pomoci vybraných poměrových ukazatelů. V konečné části bakalářské práce jsou zjištěné výsledky zhodnoceny a dále jsou navržena možná řešení pro zlepšení ekonomické situace vybraného subjektu.

KLÍČOVÁ SLOVA

Kůň, chov koní, jezdecký klub, provoz, závody, náklady, výnosy.

SUMMARY

The bachelor thesis is divided into two parts. The first part, theoretical, is dedicated to basic characteristics in the area of horse breeding. In this part the history of horse breeding, contemporary breeding and its state, organizations of horse breeding and selected horse races bred in the Czech republic are described. The sense and application of horse breeding according the options of their stabling and feeding are introduced further. In this thesis, the current state of horse breeding of our country and the subsidy policy, which can improve the financial situation of breeders, who meet the conditions for deriving the subsidies is stated from the economical point of view.

The second part is related to economical evaluation of subjects, who deal with operation of riding compound and with providing services connected with horse breeding for sport and recreational purposes. In this part the list of costs and profits of each activity of selected riding club is introduced. These activities include common operation of compound connected with possibility of stabling private horses, operation of riding school and organization of show jumping. In this practical part, the economic profit from all stated activities and a small economic analysis made with selected proportion indicators are displayed. In the final part of this bachelor thesis the ascertained results are evaluated and possible resolutions for improvement of economic situation of selected subject are suggested.

KEYWORDS

The horse, horse breeding, riding club, operation, races, costs, incomes.

SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

Graf 1	<i>Vývoj početního stavu koní v ČR .....</i>	15
Graf 2	<i>Vývoj stavu koní v ČR podle ČSÚ.....</i>	16
Obrázek 1	<i>– Organizační struktura chovu koní v ČR.....</i>	18
Tabulka 1	<i>Rozpočet nákladů na ustájení 1 koně za měsíc pro rok 2013 .....</i>	29
Tabulka 2	<i>Cena za ustájení koně za měsíc pro rok 2013.....</i>	30
Tabulka 3	<i>Měsíční náklady na běžný provoz za rok 2013 .....</i>	32
Tabulka 4	<i>Měsíční finanční náklady za rok 2013 .....</i>	33
Tabulka 5	<i>Měsíční výnosy z běžného provozu areálu za rok 2013 .....</i>	34
Tabulka 6	<i>Rozpočet nákladů na 1 závod pořádaný v roce 2013 .....</i>	36
Tabulka 7	<i>Celkové výnosy ze 7 pořádaných závodů za rok 2013 .....</i>	38
Tabulka 8	<i>Měsíční hospodaření jezdecké školy za rok 2013 .....</i>	40
Tabulka 9	<i>Souhrnný rozpočet ročních nákladů za rok 2013 .....</i>	41
Tabulka 10	<i>Souhrnný rozpočet ročních výnosů za rok 2013 .....</i>	41
Tabulka 11	<i>Výsledek hospodaření za rok 2013 .....</i>	42

OBSAH

1	ÚVOD.....	10
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Metodika.....	11
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	13
3.1	Chov koní a jeho historie v České republice.....	13
3.2	Dnešní chov a jeho stavy.....	15
3.3	Organizace chovu koní.....	17
3.4	Vybraná plemena koní chovaná v ČR.....	19
3.5	Význam a využití koní.....	21
3.6	Krmení a ustájení koní.....	23
3.7	Ekonomika chovu koní.....	25
3.8	Dotace na chov koní.....	25
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	28
4.1	Jezdecký klub Stará Boleslav.....	28
4.2	Běžný provoz areálu.....	29
4.3	Jezdecké závody.....	35
4.4	Jezdecká škola.....	38
4.5	Souhrn ročních nákladů a výnosů.....	40
4.6	Ekonomické zhodnocení subjektu.....	42
5	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ.....	44
5.1	Návrhy zlepšujících opatření.....	45
6	ZÁVĚR.....	47
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	49

1 ÚVOD

Již před 6000 lety došlo k první domestikaci koní. Nejprve byli zdomácnění koně využiti pouze k tahu, avšak později lidé našli oblibu v jízdě na těchto nádherných a ušlechtilých zvířatech. Kůň se tak stal běžným dopravním prostředkem a neodmyslitelnou součástí života lidí. V současné době je ve vyspělých zemích kůň chován především pro zábavu a oproti minulosti v daleko menší míře pro práci nebo pro turistický provoz.

V naší zemi má chov koní dlouholetou tradici a prošel velkým rozvojem. Jeho historie je podrobněji popsána v první, tedy teoretické části bakalářské práce. V této části jsou nastíněna fakta vyplývající ze studia odborné literatury zaměřené na chov koní. V současné době neustále narůstá počet koní, proto je v teoretické části uveden i dnešní chov a jeho stavy spolu s grafickými vyjádřeními vývoje těchto stavů.

Jako další je zde uvedena a popsána organizace chovu koní a vybraná plemena koní v České republice chovaná, jejichž plemenné knihy spravují jednotlivé subjekty uvedené právě ve zmíněné části práce, která je organizaci věnována.

V neposlední řadě je v teoretické části detailněji popsán význam a využití koní jak v minulosti, tak především v současnosti spolu s výčtem jednotlivých oblastí uplatnění. Protože je chov koní velice finančně náročný, je zde uvedena i dotační politika, díky které si mohou někteří chovatelé zlepšit svoji finanční situaci.

Jelikož se dnes obliba tohoto zvířete neustále zvyšuje a kůň je chován nejen pro sportovní účely, ale i jako domácí mazlíček s rekreačním využitím, je z tohoto důvodu druhá, tedy praktická část této bakalářské práce věnována ekonomickému zhodnocení jezdecké stáje. Vybraná stáj je zaměřena na služby spojené s pořádáním skokových závodů, s provozem jezdecké školy pro děti a mládež a s možností ustájení soukromých koní jak pro majitele, kteří chovají sportovního koně, tak i pro majitele, kteří chovají koně jen pro své potěšení a rekreaci.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je ekonomické zhodnocení, tedy zjištění nákladů, výnosů, výsledku hospodaření u vybraného podnikatelského subjektu zabývajícího se provozem jezdeckého areálu s možností ustájení soukromých koní pro majitele, kteří chovají koně jak pro sportovní účely, tak pro využití rekreační.

Další činností tohoto subjektu je pořádání jezdeckých závodů a vedení jezdecké školy, proto je i cílem této práce případné vymezení návrhů řešení pro zlepšení a stabilizaci ekonomiky tohoto subjektu.

2.2 Metodika

Použitou metodikou je studium odborné literatury z oboru chovu koní zejména v první, tedy teoretické části bakalářské práce. Teoretická část obsahuje obecné charakteristiky jednotlivých kapitol týkajících se chovu koní a jeho historie, stavů koní a jeho vývoje, organizační struktury chovu koní v České republice, dále obsahuje charakteristiku vybraných plemen, význam a využití koní, možnosti ustájení koní a jejich krmení.

Z ekonomického oboru je v této části uvedena kapitola týkající se charakteristiky současné ekonomické situace v oblasti chovu koní a dotační politika nastiňující možnosti čerpání dotací z této oblasti. Odborná literatura pro teoretickou část byla čerpána jak z knižních zdrojů, tak z internetových článků, knih či zemědělských výročních zpráv. Jednotlivé použité zdroje jsou uvedeny v seznamu literatury na konci této práce.

Praktická část je věnována zhodnocení ekonomické situace vybraného subjektu, v tomto případě Jezdeckého klubu Stará Boleslav. V této části je zobrazen a rozebrán výčet jednotlivých nákladů a výnosů, včetně obecné charakteristiky těchto pojmů získané rovněž studiem příslušné ekonomické literatury.

Náklady a výnosy jsou rozebrány zvlášť pro běžný provoz areálu, jehož hlavní činností jsou služby spojené s ustájením soukromých koní, dále pro pořádání jezdeckých závodů a nakonec provoz nově vzniklé jezdecké školy pro děti a mládež.

Použitá data byla čerpána ze zdrojů poskytnutých vedením Jezdeckého klubu Stará Boleslav a následně seříděna a zobrazena v tabulkách. Pro zhodnocení ekonomické situace podniku je zobrazen a popsán hospodářský výsledek subjektu. Tento výsledek je následně rozebrán pomocí vybraných poměrových ukazatelů finanční analýzy, jejichž výše je však omezena množstvím a strukturou dostupných zdrojů.

Jednotlivé vzorce použitých ukazatelů jsou níže uvedeny a popsány.

$$1) \quad \textit{Rentabilita tržeb} = \frac{\textit{zisk}}{\textit{tržby}}$$

Rentabilita tržeb nám poskytuje informaci o tom, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč tržeb.

$$2) \quad \textit{Rentabilita nákladů} = \frac{\textit{zisk}}{\textit{celkové náklady}}$$

Rentabilita nákladů nám vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč vynaložených nákladů.

$$3) \quad \textit{Nákladovost tržeb} = \frac{\textit{náklady}}{\textit{tržby}}$$

Nákladovost tržeb nám vyjadřuje, kolik 1 Kč tržeb vyvolá adekvátních nákladů.

$$4) \quad \textit{Úrokové krytí} = \frac{\textit{VH} + \textit{nákladové úroky}}{\textit{nákladové úroky}} \quad (\textit{VH} - \textit{výsledek hospodaření})$$

Úrokové krytí je poměrový ukazatel, který nám říká, kolikrát jsou úroky z poskytnutých úvěrů kryty výsledkem hospodaření firmy za dané účetní období. Čím vyšší je tento ukazatel, tím vyšší je úroveň finanční situace ve firmě (Kislingerová, 2010).

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Chov koní a jeho historie v České republice

První zmínky o chovu koní se objevily již v 6. století a jsou spojeny s osidlováním Slovany, ale výraznější hospodářský vzestup byl zaznamenán až ve století 7. za vlády franského kupce Sáma. Avšak nejstarší věrohodné historické zprávy o chovu koní jsou málo početné.

Chov koní na území našeho státu byl písemně uveden v análech fuldských z roku 871. Dalším písemným historickým dokladem je celní tarif z Reffenstettenu z roku 903 (Misař, 2011), který reguloval export koní rozšiřující se na základě hospodářského rozvoje země.

Význam koní pronikal i do lovectví, do ceremoniálních obřadů, ale především do vojenství. Při častých válkách, které se přelévaly přes naše území, docházelo k velké migraci koňských plemen. Tak se do našich zemí dostávali nejen těžcí koně – chladnokrevní, ale v období křížových výprav i koně orientální. Díky hospodářsko – politickým změnám, které byly zapříčiněny válkami v Evropě, se chov ve středověku a raném novověku vyvíjel v různých proměnách.

Naše země prošly dvěma kvalitativně příznivými obdobími rozvoje chovu koní. První bylo za vlády Maxmiliána II. a Rudolfa II., neboť oba byli vychovávaní na španělském dvoře, kde poznali význam hipologie (Edwards, 1998). U nás jsou díky tomuto hipologickému rozkvětu dodnes chováni starokladrubští koně, jejichž hřebčín v Kladrubech nad Labem založil v roce 1579 právě Rudolf II. Tento hřebčín byl jediným významným chovem španělských koní v Českém království. Podobný chov zakládal i Albrecht z Valdštejna ve smrkovické oboře u Nového Bydžova (Misař, 2011).

Druhým příznivým obdobím pro rozvoj chovu koní byla osvěcenská vláda Marie Terezie a Josefa II, kteří rozvíjeli chov souborem opatření¹, která se promítla do ekonomické i vojenské oblasti a platí v podstatě dodnes. Ničivě však zasáhla do chovu koní třicetiletá válka. Koní ubylo, zemský chov byl zrušen. Panských chovů se naštěstí boje v takovém rozsahu nedotkly.

---

¹ patent z roku 1763 o soupisu hřebců a klisen vhodných pro chov

Chov koní byl také ovlivněn dualismem ve státním uspořádání Rakouska-Uherska, a to zejména přidělením kompetencí k dosazování hřebců určeným hřebčincům. Země byla rozdělena na oblasti podle typů chovaných koní. Řízením chovu byla pověřena zemská komise pro chov koní, která byla přímo podřízena Ministerstvu orby, jež převzalo garanci za chov od vojenských institucí (Edwards, 1998).

Rozdílné potřeby armády a ostatních uživatelů přiměly monarchii chov koní rajonizovat. Území bylo rozděleno do pěti chovných oblastí se stanoveným posláním: norická oblast, oblast chovu těžkého pracovního koně, oblast chovu středně těžkého vozového a dělostřeleckého koně, oblast chovu lehčího jezdeckého a vozového koně a oblast chovu lehkého jezdeckého koně a soumara (Misař, 2011). Tato rajonizace však měla pouze dočasný vliv na šlechtění koní.

Chov teplokrevných koní ovlivňovala četná zušlechťovací plemena, z nichž k nám byli dováženi převážně hřebci. Jejich struktura se postupně rozšiřovala a zase sužovala, ale mohutnost teplokrevného chovu se zvýšila dovozem oldenburských a východofríských hřebců, jejichž krev postupně vytvářela základnu pro vznik českého teplokrevníka. Avšak trvalo déle, než se typ českého teplokrevníka stabilizoval².

Chladnokrevný chov se orientoval hlavně na plemena belgická. Růst importu chladnokrevných hřebců byl výsledkem ekonomických poměrů, zejména potřeby intenzivnější kultivace půdy (Edwards, 1998).

V poválečném období se nejušlechtilejší jádro chovu soustředilo v hřebčinech. Jeho úkolem bylo produkovat plemeníky i kvalitní klisny pro šlechtitelské a rozmnožovací chovy a pro zemský chov. Chovatelská orientace státních hřebčínů se soustředila na chov teplokrevného koně, anglického plnokrevníka a v menší míře na chov chladnokrevného koně (Kolektiv autorů, 2010). Mimo rámec plemenářských podniků existovaly plnokrevné chovy, a to Drůbežnictví Xaverov a Státní statek Zákupy. Zemský chov řídily hřebčince v Tlumačově a v Písku. Licence hřebců z těchto chovů byla podmíněna úspěšným absolvováním výkonnostních zkoušek, stejná podmínka byla stanovena i pro zařazení klisen šlechtitelského chovu (Edwards, 1998). Mezi známé šlechtitelské hřebčiny patřily Kladruby nad Labem, Albertovec, Slatiňany, Netolice a hřebčince Písek a Tlumačov.

Po roce 1989 se změny politického systému promítly i do řízení chovu koní. Větší pravomoce získaly chovatelské svazy, v jejichž čele je Asociace svazů chovatelů koní

---

² to se podařilo až v 50. letech 20. století

České republiky. Ke změně došlo i v systému vedení plemenných knih, kterou má každé uznané plemeno. Dále docházelo k privatizaci některých hřebčinů, ale dosud chovaná plemena se stále udržují.

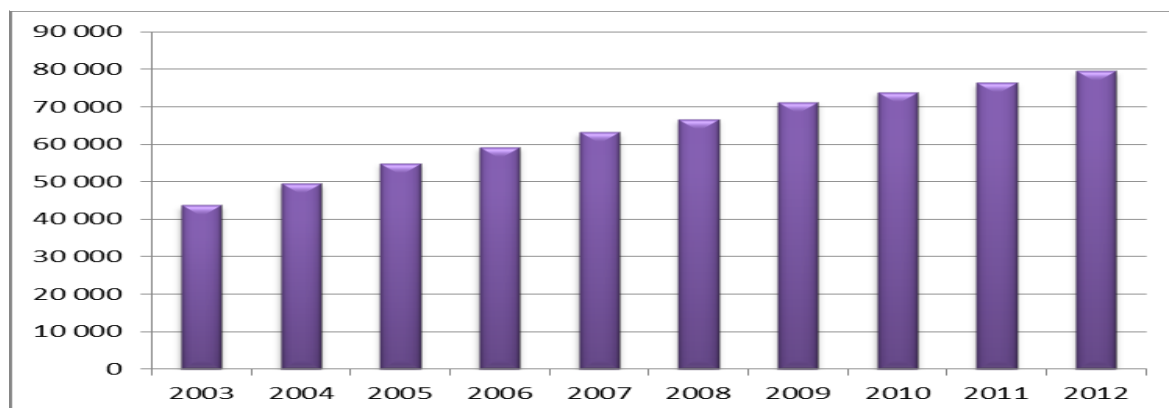
3.2 Dnešní chov a jeho stavy

V dnešní době vlivem chovatelů dochází k růstu počtu koní chovaných v České republice. Jednotlivá plemena mají svá uznaná chovatelská sdružení, ta vypracovávají šlechtitelské programy a jejich realizaci zaručují Ministerstvu zemědělství ČR. Dále každá sdružení spravují plemenné knihy jednotlivých plemen koní. (Misař, 2011).

V České republice je uznáno (k 31. 12. 2012) celkem 21 plemen koní. Mezi hlavní chovaná plemena u nás patří český teplokrevník, který je zastoupen 28%, druhým nejpočetnějším plemenem je anglický plnokrevník. Další příčky zauímají v Čechách a na Moravě tradiční chladnokrevná plemena, jako je českomoravský belgický a norický kůň (Hladová, 2011, [online]). Dnes jsou koně využíváni především jako společníci pro volný čas, ale roste i zájem o sportovní využití.

Od roku 1996 se stavy koní neustále zvyšují. V roce 2003 došlo k největšímu nárůstu, především díky vzrůstající oblibě. Podle Ministerstva zemědělství se k poslednímu prosinci 2012 stav koní zastavil na čísle 79 473. Z tohoto počtu je 985 hřebců a 21 592 klisen zařazených v chovu. Údaje jsou však přibližné, jelikož chovatelé většinou nahlašují změny se zpožděním. Tento stav koní je zaznamenán podle Ústřední evidence koní ČR, viz níže graf 1. Stavy koní jsou uvedeny k 31. 12. daného roku.

Graf 1 Vývoj početního stavu koní v ČR

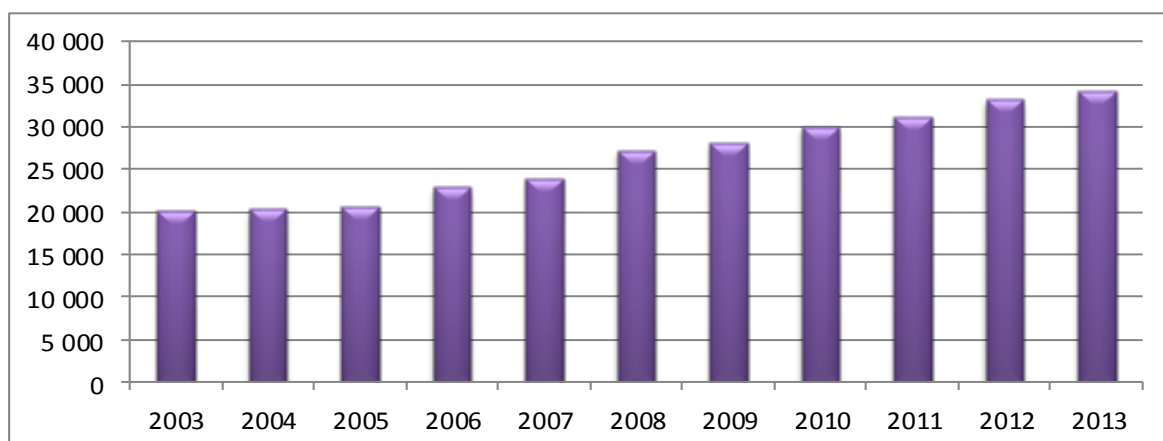
Zdroj: Vlastní zpracování - podle Ústřední evidence koní ČR

Ztrátu však zaznamenává průměrný počet odchovaných hříbat. Celkový počet vyvezených koní je v posledních 7 letech nižší, než celkový počet koní dovezených. Aktuálním cílem je tak zvýšit konkurenceschopnost českých produktů a tím zlepšit jejich uplatnění na trzích v členských zemích EU, a to především v Německu, které je naším největším partnerem v obchodu s koňmi (Hladová, 2011, [online]).

Stavy koní podle Ústřední evidence koní se však liší od stavů zaznamenaných Českým statistickým úřadem (dále jen ČSÚ). Tyto stavy koní jsou zjišťovány na základě výběrového šetření *Soupis hospodářských zvířat* a stanovovány v rozsahu aktivně hospodařících zemědělců (bez hobby aktivit obyvatelstva) evidovaných v Registru farem (dostupné z www.czso.cz).

Od roku 2003 je soupis evidován k 1. 4. daného kalendářního roku. Stav koní podle ČSÚ je zobrazen v grafu 2.

Graf 2 Vývoj stavu koní v ČR podle ČSÚ

Zdroj: Vlastní zpracování – podle ČSÚ

V roce 2013 je evidováno ve stavu hospodářských zvířat 34 281 koní, z toho 5 859 hříbat, 15 904 klisen a 12 518 hřebců a valachů.

Označování koní

Koně jsou označováni podle zákonů Ministerstva zemědělství. Plemenní koně se označují slovním a grafickým popisem, elektronickým identifikátorem nebo výžehem.

Pokud je kůň označen výžehem, musí být tento výžeh uveden v příslušném řádu plemenné knihy koní.

Koně neregistrovaní v plemenné knize se označují pouze slovním popisem a elektronickým identifikátorem. Hříbata musí být označena před odstavem, aby mohl být vydán průkaz koně (dostupné z www.eagri.cz).

3.3 Organizace chovu koní

Chov koní byl až do roku 1989 řízen plemenářskou organizací Státního plemenářského podniku v Praze a zemský chov byl spravován prostřednictvím hřebčinců³ Písek a Tlumačov. Rozpadem této organizace vznikly chovatelské svazy, v jejichž čele, jak již bylo zmíněno, stojí Asociace svazů chovatelů koní České republiky (dále jen ASCHK).

Tato organizace sídlí v Písku, vznikla začátkem 90. let a převzala odborné pracovníky z hřebčinců. V čele stojí prezident asociace a jednotlivé svazy vznikly podle regionů, nebo podle plemen chovaných koní.

ASCHK ČR zastřešuje zájmy chovatelů koní nejrůznějších plemen v ČR i v zahraničí. Vede jednotlivé plemenné knihy plemen norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň, arabský kůň, český sportovní pony, shetlandský pony, hafling a velšských plemen pony, kob a velšský polokrevník, propaguje chov koní, provádí shromažďování a vyhodnocování chovatelských výsledků a poradenskou činnost (dostupné z www.aschk.cz), a také sdružuje následující svazy: Svaz chovatelů koní Moravy a Slezska, Svaz chovatelů koní českého teplokrevníka, Jihočeský svaz chovatelů koní, Severočeský svaz chovatelů koní, Svaz chovatelů koní Vysočina, Východočeský svaz chovatelů koní, Středočeský svaz chovatelů koní, Západočeský svaz chovatelů koní, Náchodský svaz chovatelů koní, Česká jezdecká federace, Svaz chovatelů moravského teplokrevníka, Svaz chovatelů českomoravského belgického koně, Svaz chovatelů lipického koně, Svaz chovatelů koní kinských a Společnost pro využití pony (Dušek a kolektiv, 2001).

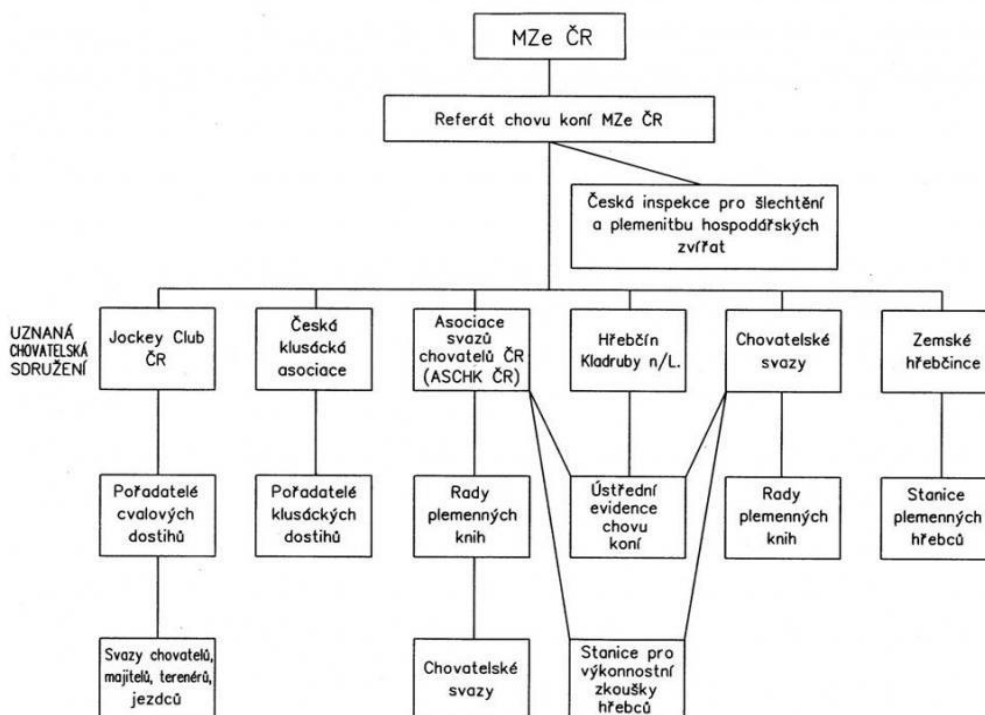
---

³ zařízení, kde jsou ustájeni pouze plemenní hřebci, koně v přípravě na výkonnostní zkoušky a mladí koně ve výcviku

V České republice působí kromě ASCHK i jiné organizace, které mají oprávnění k vedení plemenné knihy. Jednou z nich je Jockey Club ČR, který sdružuje organizace zabývající se problematikou dostihového sportu a zajišťuje označování a registraci anglických plnokrevníků pro ÚEK ČR (viz níže). Mezi další organizace patří Česká klusácká asociace⁴, Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka (Dušek a kolektiv, 2001) aj. Evidenci zajišťuje Ústřední evidence koní ČR, která je součástí Národního hřebčína Kladruby nad Labem.

Na následujícím obrázku je pro představu zobrazena organizační struktura chovu koní v ČR.

Obrázek 1 – Organizační struktura chovu koní v ČR

Zdroj: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1150

Hlavní chovatelské organizace podléhají Ministerstvu zemědělství. V jeho přímém řízení zůstávají hřebčince a Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem, ke kterému byla přiřazena bývalá Výzkumná stanice pro chov koní ve Slatiňanech (Edwards, 1998).

⁴ pro ÚEK zajišťuje registraci klusáků (zdroj: www.uek.cz)

3.4 Vybraná plemena koní chovaná v ČR

Český teplokrevník

Český teplokrevník představuje nejvíce zastoupené plemeno chované u nás. Dlouhodobě byl zušlechtován anglickými plnokrevníky, trakénskými, holštýnskými, hannoverskými a dalšími hřebci. Jedná se o koně většího tělesného rámce, který je pro svou jezditelnost, temperament, charakterové vlastnosti a pevné zdraví vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu (Edwards, 1998). Plemennou knihu vede Svaz chovatelů českého teplokrevníka od konce 90. let. Mezi velké hřebčiny s chovem českého teplokrevníka patří Albertovec, Netolice, Kladruby nad Labem a Hamburky.

Anglický plnokrevník (A1/1)

Anglický plnokrevník je druhým nejpočetnějším plemenem chovaným v České republice a jeho chov se značně rozšířil. Lze ho charakterizovat jako koně středního až většího obdélníkového tělesného rámce, s různě ušlechtilou užší hlavou a nízko nasazeným krkem (Dušek a kolektiv, 2001). V dnešní době je využíván především v dostihovém sportu, díky své vysoké rychlosti. Na chov anglického plnokrevníka se nejvíce soustředí hřebčín Napajedla, který má velkou tradici. Mezi další patří např. Mimoň.

Starokladrubský kůň

Starokladrubský kůň patří mezi genetické zdroje⁵. Je to kůň většího tělesného rámce s vysoko nasazeným krkem a klabonosem, který je pro toto plemeno typický. Má vznosné a majestátní chody, proto je využíván především jako kočárový kůň. Povahově je velmi vyrovnaný, snadno ovladatelný a dobře spolupracuje s lidmi a díky tomu je i ideálním koněm pro hipoterapii. Chován je jako národní kulturní bohatství v Národním hřebčíně v Kladruzech nad Labem⁶ a v příčleněném hřebčíně ve Slatiňanech, kde je chován pouze starokladrubský vraník.

---

⁵ spolu s huculským koněm, českomoravským belgikem a slezským norikem

⁶ zde je chován jen starokladrubský bělouš

O záchranu starokladrubskeho vranika se zasloužil zejména MUDr. PhDr. František Bílek (Dušek a kolektiv, 2001).

Huculský kůň

Huculský kůň je v ČR registrován v Plemenné knize huculského koně, kterou vede Asociace chovatelů huculských koní se sídlem v Pardubicích (Kolektiv autorů, 2010). Jedná se o horského koně menšího rámce s velmi silným hřbetem a dobře osvalenou zádí. Hucul je nenáročný a velmi výkonný, proto se využívá k tahu, ale i k turistickému či rehabilitačnímu ježdění.

Českomoravský belgický kůň a slezský norik

Oba tito chladnokrevní koně se vyznačují dobrým osvalením, pracovitostí, ovladatelností, přiměřeným temperamentem a výraznými chody. Dnes se využívají na práci v lese, ale spatřit je můžeme i při chovatelských přehlídkách nebo ve speciálních soutěžích pro chladnokrevné koně. Chovem belgického koně se zabývá hřebčín Cerebrus v Trutnově a slezský norik je chován v hřebčinci ve Vítkově.

Kůň Kinský

Kinský kůň patří mezi české teplokrevníky a vznikl ze soukromého chovu šlechtitelského rodu Kinských. Jeho poznávacím znamením je zlaté zbarvení a bílá hřiva. Každý tento kůň má originální doklady o svém původu. Je velmi všestranný, vyniká v drezúře, parkúru, ale také v zápřahu a díky své povaze a snadné jezditelnosti je využíván i jako školní kůň. Chovem tohoto ušlechtilého plemene se zabývá hřebčín Eqqus Kinský, ale chovné stádo se nachází i v Ostrově.

Mimo výše uvedená plemena se u nás v menším počtu chovají koně arabští, lipičtí, haflingští a další. Postupně se také rozšiřuje i chov klusáků. Spíše okrajovou oblastí je chov ponyů, i když se také stále šíří, zvláště díky zájmu o pony středního až většího rámce (Edwards, 1998). Velkou část však tvoří koně bez plemenné příslušnosti.

3.5 Význam a využití koní

Vztah člověka a koně je znám již od pradávna. Koně spoluvytvářeli dějiny světa a podíleli se na vývoji lidské společnosti (Navrátil, 2007). Kůň byl ze všech velkých domácích zvířat ochočen nejpozději, avšak dávno před tím, než se člověku podařilo koně zkrotit, představovala stáda divokých koní pro lovce cenný zdroj potravy (Edwards, 1998).

Po domestikaci, která se uskutečnila cca v 5. – 4. tisíciletí př. n. l., byl kůň využíván především jako tažné zvíře a později, díky svým pohybovým schopnostem, které byly pro člověka nepostradatelné a užitečné v několika směrech, se stal zvířetem jezdeckým.

Široké upotřebení koní prošlo různými historickými fázemi vývoje. Od využití ve vojenství a válečnictví přes použití v dopravě nákladů a osob a jako pracovní síly v zemědělství. Rozvojem techniky význam koně v těchto oblastech postupně slábl a stále výrazněji se přesouval do oblasti kulturní a sportovní.

V dnešní době má chov koní význam:

- v aktivním využití volného času (chovatelství, jezdeckví, turistika),
- v pasivním využití volného času (návštěvy sportovních a chovatelských akcí),
- v ekologii (údržba krajiny využíváním obtížně přístupných ploch pastvou koní nebo kombinovanou pastvou skotu, koní a ovcí),
- v ekonomice (potažní práce, transport – doprava, výživa, suroviny),
- v kultuře (umělecké inspirace, historie apod. (Navrátil, 2007)).

Nejrozšířenějším využitím koně je již zmíněná kultura a sport. V České republice jsou sportovní koně nejčastěji uplatňováni v jezdeckých disciplínách, a to především:

- v drezurních soutěžích,
- ve skokových soutěžích (parkury),
- v soutěžích všestrannosti (military), popř. spřežení aj.

Stále vyhledávanějšími disciplínami se stává voltiž, distanční ježdění a reining⁷ (Maršálek, 2008).

Všechny tyto oblasti jsou organizovány Českou jezdeckou federací. Samostatný a stále oblíbenější je dostihový sport, organizovaný Jockey Clubem (rovinové a překážkové dostihy) a Českou klusáckou asociací (klusácké dostihy), který představuje významnou výkonnostní zkoušku pro jednostranně zaměřená plemena (anglický plnokrevník a plemena klusáků).

Využití koní ve sportu je dnes velice rozmanité, avšak všechny sporty jsou finančně náročné, čímž vyžadují velkou obětavost. Sportovní využití by mělo sloužit hlavně ke zvyšování kvality chovaných koní. Velké množství majitelů však využívá koně pouze na rekreační a turistické ježdění, popř. hobby závody⁸.

Koně jsou v posledních letech stále více využíváni i ve zdravotnictví na hipoterapii a hiporehabilitaci, která má pozitivní účinky nejen v oblasti fyzického zlepšení zdravotního stavu, ale hlavně na pacienty dobře působí po psychické stránce.

Klasickým způsobem využívání koní zůstává využití jejich tažné síly ať už v zemědělství při tzv. vnitropodnikové dopravě a v lesnictví, kde je jeho úloha z ekologického hlediska nezastupitelná, nebo v kočárovém provozu ve městech i ve venkovských oblastech, a to formou agroturistiky.

Kulturní a zábavní oblast je reprezentována využitím koní v cirkusových představeních a na různých ukázkách a přehlídkách nebo na sportovních utkáních, jako je pólo (Maršálek, 2008).

Samostatnou a velmi významnou oblastí je produkce surovin, které se mohou chovem koní vytvářet. Nepostradatelné jsou žíně a krevní sérum, významná je produkce hnoje. Důležitou oblastí jsou i produkty jatečního zpracování koní: maso, srst, kůže (Maršálek, 2008). Většina chovatelů má však proti tomuto využití averzi.

---

⁷ westernový styl ježdění, westernová forma drezury

⁸ závody bez jezdecké licence

3.6 Krmení a ustájení koní

Výživa

Krmiva používaná ve výživě koní můžeme rozdělit na základní a doplňková. Základní (statková) krmiva můžeme dále rozdělit na krmiva objemná a jadrná. A konečně objemná krmiva lze rozdělit na čerstvá, sušená a konzervovaná (Kolektiv autorů, 2010).

Hlavními krmivy pro koně jsou kvalitní luční seno, popř. zelená píče v pastevním období, jadrným krmivem je tradičně oves. Z okopanin je vhodná očištěná mrkev a řepa. Nezbytný je dostatek kvalitní vody v množství průměrně 20 - 40 l denně, v letním období i více (Navrátil, 2007).

Výživový efekt nezáleží jen na kvalitě a správném sestavení krmné dávky, ale i na ustájení, ošetřování a pravidelnosti krmení. Důležitý je rovněž účel, pro který koně chováme.

Kůň má poměrně malý žaludek, proto se musí krmit třikrát denně v menších dávkách, aby nedocházelo ke kolikám. Nejsou-li koně pracovní zátíží, snižuje se krmná dávka a krmí se převážně krmiva objemná. Zvířata se mají krmit tak, aby byla stále v dobré kondici (Štrupl, 1983).

Nutné je také koně podestýlat kvalitní slámou, která vedle funkce podestýlky zajišťuje koni i možnost dosycení vlákninou a sušinou. Čerstvé seno a sláma nesmí být zkrmovány ihned po sklizni (Navrátil, 2007).

Ustájení

Stáje mají koním poskytovat takové prostředí, které by nenarušovalo jejich zdraví. Příznivý vliv mají mít i na jejich výkonnost. Hlavní podmínky, kterým musí dobrá stáj vyhovovat, jsou zdravá poloha, světlost, vzdušnost a prostornost (Dušek a kolektiv, 2001).

Místo pro stáj by mělo být chráněno před studeným severním větrem, s nízkou spodní vodou, s blízkým zdrojem pitné vody a vzdáleno od veřejné komunikace a továren. Nejlepším stavebním materiálem jsou cihly. Na udržení správného mikroklimatu má příznivý vliv větrání (Štrupl, 1983). Okna by měla být umístěna mimo dosah koní tak, aby

jim světlo nešlo přímo do očí. Dalším důležitým faktorem je vlhkost, která by se měla pohybovat mezi 60 – 80%. Tu ovlivňuje především dýchání koní a výpary z podestýlky.

Podestýlka by měla být dobrým izolátorem, měla by dobře nasávat moč a neměla by moc prášit. Dále by měla být suchá a měkká. Těmto požadavkům nejvíce vyhovuje sláma. Dobrým stelivem jsou i dřevěné piliny. Pod podestýlkou musí být nepropustná, dobře tepelně izolující a proti tlaku a oděru odolná podlahová plocha. Používá se stájová dlažba, udusaná hlína, speciální tvrdá guma nebo různé modifikace betonu (Dušek a kolektiv, 2001).

Typy ustájení

Koně mohou být ustájeni na stáních, v boxech a konečně ve volné stáji s hlubokou podestýlkou. Všechny typy ustájení je však nutné kombinovat s dostatkem pohybu na pastvině nebo ve výběhu.

Ustájení koní na stáních (vazné ustájení) je z čistě hygienického hlediska nejlepší – lze udržovat nejlépe. Tento typ ustájení je však pro koně nejméně vhodný, protože je jejich pohyb omezen na minimum (Navrátil, 2007).

Dalším typem je ustájení boxové, které je ve stájích nejrozšířenější. Kuň má v boxu dostatek pohodlí a klidu. Nevýhodou však je, že část steliva zůstává v boxech a prosákne močí.

Volné ustájení je posledním typem. Koně se ve stáji, jak je patrné z názvu, pohybují volně a uvazují se pouze na krmení. Tento typ ustájení je nejnáročnější na prostor a používá se především pro klisny s hříbaty nebo pro starší hříbata v hřebčinech.

Samostatným typem “ustájení“ může být ustájení pastevní, v režimu 24/7 = 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Koně musí mít k dispozici čerstvou pitnou vodu, stromy a přístřešek, který je ochrání v zimě i v létě. Ideální výměra pastviny je 1 ha na 1 koně.

3.7 Ekonomika chovu koní

Chov koní často evokuje romantickou představu činnosti, kterou člověk dělá především srdcem, přináší jí oběti, nehledí na čas a ztráty. Jenže koně a peníze jsou spojenou nádobou a ekonomická efektivnost i této aktivity je dána nemilosrdnou rovnicí: hospodářský výsledek = náklady mínus výnosy. Ze všech oblastí podnikání s koňmi je chov tou nejvíce rizikovou a s nejdělsí návratností investic (Burdová, 2011, [online]).

Po vstupu ČR do EU jsou tuzemští chovatelé koní vystavení tvrdé evropské konkurenci. Situaci na trhu s koňmi vyjadřuje celní statistika zahraničního obchodu (vykazovaná v Kč), kde koně vykazují za poslední roky záporné saldo (Machek, Gaudníková, 2010, [online]).

V "sektoru chovu koní" Česká republika vůči vyspělým zemím není ve všech směrech konkurenceschopná. Vyplyvá to z celé řady odborných srovnání, v poslední době však zejména z nárůstu importu koní všech kategorií, tedy nejen sportovních (dostupné z www.aschk.cz). Nebezpečný je také nezájem českých sportovních jezdců o koně českého původu a omezená prodejnost českých koní i na tuzemském trhu, která ve svém důsledku vede k podpoře zahraničních chovatelů na úkor chovatelů českých (Maršálek, 2008).

3.8 Dotace na chov koní

Chov koní je finančně nákladná záležitost, a proto je podpora ze strany státu velmi důležitá a nezbytná pro mnoho chovatelů. V České republice náleží dotace pro chovatele koní do kompetence Ministerstva zemědělství. Tyto dotace lze rozdělit do dvou základních okruhů dle zdrojů, ze kterých mohou být čerpány. Jedná se o *národní podpůrné programy* a dále mohou chovatelé čerpat dotace z *Programu rozvoje venkova*.

Prostředky z tohoto fondu však nejsou určeny na přímou podporu zemědělské produkce, ale chovatelé mohou za přesně stanovených podmínek čerpat podpory například na stavbu a rekonstrukci stájí, skladových prostor nebo na stavbu jízdáren aj.

Pro jezdecké oddíly a kluby se nabízí také možnost získání dotace poskytované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci státních podpůrných programů.

Národní dotace v působnosti MZe týkající se chovu koní

Začátkem každého roku jsou vždy na základě schváleného státního rozpočtu vyhlašovány jednotlivé dotační programy, které jsou aktuální pro daný rok. V případě národních dotací jsou tyto programy vyhlašovány většinou ve formě tzv. „Zásad“.

Národní dotace týkající se chovu koní vycházejí především ze skutečnosti, že šlechtění a plemenitba koní spadá jako u ostatních hospodářských zvířat pod působnost plemenářského zákona (č.154/2000 Sb.). Dále v této oblasti plní speciální úlohu 2 státní podniky a 4 plemena koní jsou zařazena do Národního programu genetických zdrojů (Machek, Gaudníková, 2010, [online]).

Výběr „Zásad“, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2013:

2. A. b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do 50 Kč na kus koní (hřebců a klisen) vedených v PK anglického plnokrevníka a klusáka (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat),
- do 60 Kč na kus koní (hřebců a klisen) vedených v PK českého teplokrevníka (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat),
- do 100 Kč na kus koní (hřebců a klisen) vedených v PK ostatních plemen koní (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat),

2. A. e. 3) Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k provozování zařízení, ve kterých se provádí testování a posuzování hřebečků dle šlechtitelského programu příslušného uznaného chovatelského sdružení - **koní**,

- do 30 Kč na krmný den hřebečka do stáří 2 let,

- do 100 Kč na krmný den hřebečka ve stáří nad 2 roky (dostupné z www.eagri.cz).

Mimo tyto dotace, které jsou většinou určeny podnikatelům v zemědělství, dále platí dotace proplácené prostřednictvím ASCHK dle jednotlivých PK:

- zkoušky výkonnosti,
- akcelerační program,
- inseminace a ověření původu po inseminaci.

Tyto dotace platí dle Zásad čl. 2. A., ale žadatelem je ASCHK ČR, o. s. jako uznané chovatelské sdružení a proplácí je jednotlivým chovatelům na základě formulářů (dostupné z www.aschk.cz).

Dotace pro Národní hřebčín Kladruby n. L., s. p., Zemský hřebčinec Písek s. p. a Zemský hřebčinec Tlumačov, s. p. jsou vydávány formou samostatných „Zásad“.

Účelem poskytování dotací Národnímu hřebčínu Kladruby n. L., s. p. je zachování chovu starokladrubského koně, udržení jeho genetických rezerv a zachování národní kulturní památky zahrnující stádo starokladrubského koně a historické nemovitosti dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Účelem poskytování dotací Zemskému hřebčinci Písek s.p. a Zemskému hřebčinci Tlumačov, s.p. je zachování národní kulturní památky, tradičních historických staveb a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR (Machek, Gaudníková, 2010, [online]).

Podrobnější informace o dotacích lze získat i u jednotlivých uznaných chovatelských sdružení.

I přes skutečnost, že technologie chovu koní je přímo spjatá s užíváním půdy, nemohou chovatelé koní oproti chovatelům skotu, ovcí a koz čerpat dotace v rámci přímých plateb⁹ (Kolektiv autorů, 2010).

---

⁹ TOP-UP platby v rámci EU

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Jezdecký klub Stará Boleslav

Jezdecký klub Stará Boleslav byl založen v roce 1954 jako součást Svazarmu. Od roku 1957 fungoval jako TJ Slavoj Stará Boleslav. Po roce 1989 došlo k radikální změně a přístupu k provozování klubu. Klubovní koně byli nahrazeni koňmi soukromých vlastníků, kteří se jako členové podílejí na financování a provozu vůbec.

K osamostatnění a přejmenování na současný název došlo v roce 1990, avšak klub byl stále v nájmu TJ Slavoj. Po celou dobu se o provoz, údržbu i rozvoj staral výlučně JK, který do areálu investoval nemalé prostředky.

Během své existence se v klubu vystřídal celá řada kvalitních koní a vynikajících sportovců, kteří úspěšně reprezentují jak svůj klub, tak i Českou republiku na mezinárodních závodech¹⁰.

V roce 2013 došlo po dlouhém plánování a složitém jednání ke konečnému odkupu jezdeckého areálu a vlastníkem se stal právě JK Stará Boleslav. Nejdéle sloužící člen a zároveň předseda klubu je pan Oldřich Dostál, jehož otec tento klub zakládal¹¹. Místopředsedkyní JK je Mgr. Kateřina Brožová, která má v klubu ustájené své 2 koně a výrazně se tedy podílí na financování.

Areál jezdeckého klubu se nachází v krásném lesoparku Hluchov na pravém břehu řeky Labe, mezi Brandýsem nad Labem a Starou Boleslaví. Sportoviště a celé zázemí klubu nabízí výborné podmínky pro ustájení koní, vysokou sportovní úroveň, ale i příjemnou relaxaci uprostřed přírody.

Mimo tržeb z ustájení koní je hlavním finančním zdrojem každoroční pořádání jezdeckých závodů, které jsou tradicí pro všechny sportovce a návštěvníky tohoto sportovního areálu.

---

¹⁰ např. pan Oldřich Semerád, který získal 2. místo na mistrovství ČR ve všestrannosti; dále pak Ludvík Jandourek aj.

¹¹ vítěz Velké pardubické z roku 1949

Jelikož byl odkup jezdeckého klubu finančně náročný, bylo potřeba zajistit ještě další zdroj financování, a proto zde od roku 2013 funguje nová jezdecká škola pro děti a mládež od 10 let.

Nová jezdecká generace je pro fungování klubu velmi důležitá, udržuje sportovní činnost v chodu a je zárukou, že tento sport zůstane v tomto městě zachován, proto je hlavním cílem jezdecké školy provozovat jezdeckví na vysoké úrovni a vychovat jezdce, kteří budou klub reprezentovat na závodech, což do budoucna může zajistit větší prestiž tohoto jezdeckého areálu.

4.2 Běžný provoz areálu

Ustájení koní

Jezdecký klub Stará Boleslav nabízí pronájem boxů pro koně s každodenní péčí ošetřovatelů. Součástí nabídky je 11 venkovních boxů a 17 boxů vnitřních, které jsou rozděleny do 3 samostatných stájí. V každé stáji se samozřejmě nachází zdroj pitné vody, prostor pro umístění vybavy pro koně, včetně držáků na sušení dek a stojanů na sedla a prostor pro umístění krmiv.

Boxy jsou prostorné, provzdušněné, dostatečně osvětlené a na podlaze boxů je umístěna tvrzená rýhovaná guma, na které je nanесena dostatečná vrstva slámy.

Rozpočet nákladů na ustájení 1 koně je níže uveden v *Tabulce 1*.

Tabulka 1 *Rozpočet nákladů na ustájení 1 koně za měsíc pro rok 2013*

Náklady na 1 koně	Ceny v Kč
Mzda ošetřovatele	1 200
Seno	1 088
Sláma	428
Oves	200
Výběh	216
Energie (voda, elektřina)	240
Údržba a opravy	346
Celkem:	3 718

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Cena zahrnuje ustájení koně, krmení 3x denně, místování 2x denně, poskytnutí základního poradenství při ošetřování koně, výběh, energie a mzdu ošetřovatele. Do základní krmné dávky patří seno a oves. Většina majitelů sportovních koní si nakupuje krmivo a jiné doplňky individuálně a na vlastní náklady. Dále si majitelé soukromých koní na vlastní náklady pořizují veškerou výstroj na koně, včetně čisticích a jiných prostředků na údržbu této výstroje.

Každý majitel koně může využívat kolbiště i opracoviště, včetně skokového materiálu v areálu klubu. Náklady na údržbu a opravy těchto prostorů, včetně vybavení, jsou započítány do ceny ustájení. Do těchto nákladů je zahrnut například odvoz hnoje, deratizace stájí, revize hasicích přístrojů, opravy skokového materiálu, úprava jízdárny, navážení písku aj. V ceně ustájení však nejsou započteny náklady na kováře a veterináře, jelikož tyto služby si platí každý majitel sám.

Konečná účtovaná částka pro majitele koní je samozřejmě vyšší, jelikož je v této částce započten i zisk pro majitele subjektu.

Výše účtované částky za ustájení koně je uvedena v *Tabulce 2*.

Tabulka 2 *Cena za ustájení koně za měsíc pro rok 2013*

Položky	Ceny v Kč
Ustájení koně pro členy	5 250
Pronájem šatny a skříňky	50
Celkem:	5 300

Zdroj: *Vlastní zpracování*

V areálu je ustájeno 23 soukromých koní a 2 koně školní, kteří nejsou v majetku jezdeckého klubu, ale jsou pouze bezplatně, na zkoušku provozu jezdecké školy, zapůjčeni. Podle rozhodnutí jednotlivých majitelů se v zimních měsících část sportovních koní stěhuje do jiných stájí, jelikož je pro zimní přípravu vhodná krytá hala, která se zde bohužel nenachází.

Aby však JK nepřišel o důležité finanční položky, majitelé koní musí platit ustájení v plné výši i přes svoji nepřítomnost.

Součástí měsíční ceny za ustájení koně pro člena JK je i členský příspěvek v hodnotě 150 Kč. Mimo majitele koní, tento příspěvek platí všichni členové jezdeckého klubu, kteří jsou do klubu přihlášení. Každému majiteli koně je automaticky přidělena skříňka v šatně, za kterou je účtován poplatek 50 Kč. Tento poplatek zahrnuje i pronájem šatny a je součástí ceny za ustájení.

Důležitou součástí areálu jsou výběhy, jelikož celodenní stání v boxu není pro koně nic příjemného. Každý majitel má přidělenou určitou vyměřenou část pozemku, na které si může postavit vlastní výběh. Jak již bylo zmíněno, využívání tohoto výběhu je zahrnuto v ceně ustájení. Po domluvě s ošetřovatelem jsou koně zaváděni do výběhu i zpět.

Pozemky, kde se výběhy nachází, nejsou ve vlastnictví JK, nýbrž jsou pronajaty. Cena pronájmu je uvedena v *Tabulce 3.* v položce ostatní provozní náklady.

Provozní náklady vymezené na běžný chod areálu JK

Provozní náklady představují zpravidla nejobjemnější nákladovou skupinu, protože vznikají v oblasti – provozu, do které jsou soustředěny hlavní podnikatelské aktivity. Většinou se jedná o pravidelně se opakující aktivity zahrnující spotřebu materiálu, energie a služeb, dále vyplacené mzdy, provozní daně a poplatky, odpisy a další položky mající charakter provozních nákladů (Boháčková, Brožová, 2010).

Nejnákladnější položkou provozních nákladů jezdeckého klubu jsou mzdy ošetřovatelů, které se mění v závislosti na počtu ustájených koní. V roce 2013 bylo v klubu ustájeno 25 koní – z toho 23 soukromých a 2 koně školní. Samozřejmostí provozu stáje je spotřeba krmiva, steliva, vody a elektřiny. Celý areál je zabezpečen elektronickým bezpečnostním systémem s přímým napojením na bezpečnostní agenturu.

Další neoddelitelnou položkou je oprava a údržba, například zarovnávaní písčité jízdárenské plochy, včetně nákupu a dovozu písku, odvoz hnoje, oprava výběhů. Dále je zde započtena deratizace stájových prostor, revize hromosvodů či hasicích přístrojů. 1x ročně se dezinfikují a natírají stájové prostory. Účtovaná částka v hodnotě 6500 Kč je rovněž započtena do položky oprava a údržba.

V areálu je pro mnohé práce využíván traktor, a proto musí být jeho provoz také započítán do nákladů. Zejména spotřeba paliva nebo náhradní díly.

Jelikož byl areál v roce 2013 odkoupen a dostal se do vlastnictví JK, musí být do nákladů započítány i odpisy budov. Budovy jsou odepisovány rovnoměrně. Roční odpis byl vyčíslen na 23 100 Kč, v tabulce je však uvedena přepočtená měsíční částka.

Dalším majetkem klubu je již zmíněný traktor, který je však zcela odepsán, proto jeho odpisy v nákladech zahrnutý nejsou.

Ceny jednotlivých položek jsou uvedeny v *Tabulce číslo 3*. V tabulce je uveden výčet těch nejzákladnějších nákladů vynaložených na běžný provoz jezdeckého areálu.

Tabulka 3 Měsíční náklady na běžný provoz za rok 2013

Provozní náklady	Ceny v Kč
Mzdy ošetřovatelů	30 000
Spotřeba slámy	10 700
Spotřeba sena	27 200
Spotřeba krmiva (oves)	5 000
Spotřeba elektřiny + voda	6 000
Bezpečnostní systém	840
Spotřeba paliva (traktor)	1 700
Údržba a jiné opravy	7 800
Odpisy	1 925
Ostatní provozní náklady	8 190
Celkem:	99 355

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Do ostatních provozních nákladů je započtena daň z nemovitostí a nájem okolních pozemků, na kterých jsou postaveny výběhy pro koně. Cena nájmu je rovněž zahrnuta do poplatků za ustájení koní. Důležitou součástí těchto nákladů je pojištění odpovědnosti a škod areálu, jelikož tento areál leží v blízkosti řeky Labe, a proto je zde velké riziko poškození povodněmi, což se bohužel v roce 2002 potvrdilo a téměř celý jezdecký areál

byl pod vodou. Do ostatních provozních nákladů je také započítáno zákonné pojištění traktoru.

Mimo výčet výše uvedených nákladů, je třeba zahrnout do provozu ještě náklady na služby spojené s vedením účetnictví, pronájmem kontejneru, poštovní příhrádky, dále spotřebu kancelářského materiálu (papíry, tužky) aj. Tyto náklady byly vyčísleny na 73 980 Kč za rok.

Finanční náklady

Finanční náklady vznikají na základě finančních operací uskutečněných podnikatelským subjektem. Nejvýznamnější položkou finančních nákladů jsou nákladové úroky, ale patří sem i náklady spojené s operacemi s cennými papíry, bankovní poplatky, daň z příjmu za běžnou činnost a další (Boháčková, Brožová, 2010).

Do finančních nákladů JK spadají především úroky z úvěru, poskytnutého na odkup jezdeckého areálu, který se v roce 2013 uskutečnil. Velikost úvěru byla vyčíslena na 2 000 000 Kč, a proto delší dobu potrvá, než bude tento úvěr splacen.

Další položkou finančních nákladů jsou poplatky běžného účtu. Částky těchto položek zobrazuje *Tabulka 4*.

Tabulka 4 *Měsíční finanční náklady za rok 2013*

Finanční náklady	Ceny v Kč
Poplatky běžného účtu	1 000
Úroky z úvěru	2 700
Celkem:	3 700

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Výnosy z běžného provozu areálu

Výnosy jsou v penězích vyjádřené výsledky získané z veškerých činností za určité účetní období (měsíc, rok) bez ohledu na to, zda došlo k platbě za tyto výnosy, či nikoliv.

Výnosy se uznávají v okamžiku vyskladnění zboží nebo poskytnutí služby (Poláčková a kolektiv, 2010).

V případě jezdeckého klubu zaujímají nejvyšší položku tržby za ustájení koní. Účtovaná částka činí 5 300 Kč za koně. V této částce je započten i pronájem šatny a skříňky.

Tabulka 5 Měsíční výnosy z běžného provozu areálu za rok 2013

Výnosové položky	Ceny v Kč
Tržby za ustájení koní	121 900
Dotace	997
Ostatní provozní výnosy	4 350
Celkem:	127 247

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 5. zobrazuje měsíční výnosy z běžného provozu jezdeckého areálu. Jak již bylo zmíněno, hlavním finančním zdrojem jsou tržby za ustájení soukromých koní. Výše uvedená částka je rozpočtena na 23 soukromě ustájených koní, včetně pronájmu šatny.

Všichni majitelé koní jsou zároveň i členy klubu, avšak mimo tyto majitele je součástí klubu dalších 29 členů, kteří se výrazně podílejí na chodu. Členský příspěvek je v hodnotě 150 Kč na osobu a celková částka je uvedena v ostatních provozních výnosech.

Členové jsou povinni se pravidelně účastnit neplacených brigád, které jsou během roku realizovány, což ušetří spoustu financí, které mohou být následně použity na jiné aktivity či služby. Hlavními činnostmi jednotlivých brigád jsou úklidy areálu, sekání trávníků, zastřihávání živých plotů, skládání sena a slámy nebo natírání skokového materiálu aj.

Další položkou je přijatá dotace na plochu SAPS. O tuto dotaci může žádat fyzická nebo právnická osoba obhospodařující zemědělskou půdu, která je na žadatele vedena v evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS). Tato platba je plně hrazena z prostředků EU a administruje ji Státní zemědělský intervenční fond (dostupné z www.szif.cz).

Žádost o dotaci se podává jednou ročně a částka vyplacená z evropských zdrojů pro rok 2013 činila 11 960 Kč. Tato částka z přijaté dotace je v tabulce rozpočtena na měsíc.

Sportovní areál lze také pronajmout za účelem pořádání vlastních sportovních akcí. Pro členy JK činí pronájem 8 000 Kč/ 1 den, ostatním je účtována částka 12 000 Kč / 1 den. Cena zahrnuje kolbiště, opracoviště, parkoviště, věž rozhodčích, tribuny a kiosek.

4.3 Jezdecké závody

Jezdecký klub Stará Boleslav každoročně pořádá oficiální jezdecké závody, a to konkrétně v parkurovém skákání.

Skoková soutěž je soutěží, při které se za různých podmínek prověřuje dvojice jezdců a koně na parkuru s překážkami. Tyto soutěže mají prokázat klid, uvolněnost, sílu a dovednost koně při skákání a jezdecké schopnosti jezdce (dostupné z www.cjf.cz).

Jednotlivé soutěže mají různé stupně obtížnosti, od ZM – základní, až po TT – velmi těžký. Tyto stupně jsou dány rozdílnými rozměry překážek a technickou náročností celého parkuru. Nejnižší oficiální parkur stupně ZM je stavěn do výšky 80 cm, nejvyšší stupeň TT až do výšky 160 cm, což je obtížnost, kterou překonávají jen ti nejkvalitnější koně a nejlepší jezdci.

V roce 2013 proběhlo 7 těchto závodů, od obtížnosti ZM až po obtížnost L, ve které je výška skoků nastavena do 120 cm. Hlavním bodem každého závodu je cena určitého sponzora těchto závodů. Jedním z nich je i město Brandýs nad Labem.

Sponzoři jsou pro pořádání závodů velice důležití, jelikož přispívají na jednotlivé ceny pro vítěze a šetří tím finanční prostředky samotného jezdeckého klubu. Samozřejmostí je vylepení určitých propagačních materiálů jednotlivých sponzorských společností, což je bráno jako kompenzace za poskytnuté dary.

Pořádání těchto závodů je pro jezdecký klub dalším nutným počinem, vzhledem k finanční situaci, ve které se v současné době klub nachází. Závody jsou nenahraditelným zdrojem peněz a přinášejí nemalé finanční částky.

Náklady na provoz jezdeckých závodů

S pořádáním jezdeckých závodů jsou samozřejmě spojeny i určité náklady, které musí pořadatel vynaložit. Jelikož se členové jezdeckého klubu podílejí na přípravě závodů, jsou náklady výrazně nižší, než kdyby byly využity služby externích pracovníků.

Členové jsou využiti před závodem k úklidu areálu, ke stavbě parkuru, dále při závodech, kdy pomáhají zvedat shozené překážky, přestavovat parkur a nakonec i po skončení závodů opět asistují při úklidu celého areálu.

Náklady rozpočtené na 1 závod jsou uvedeny v *Tabulce 6*. Ceny jsou pouze orientační a zprůměrované, jelikož fakturované náklady za služby, cestovné aj. jsou pro každý pořádaný závod odlišné.

Tabulka 6 *Rozpočet nákladů na 1 závod pořádaný v roce 2013*

Náklady	Ceny v Kč
Služby rozhodčích, delegátů, stavitelů	7 114
Služby hlasatele + ozvučení	2 300
Úprava a údržba kolbiště a opracoviště	2 000
Kovář a veterinář	2 500
Zdravotní služba	1 500
Propagační a reklamní materiály	3 850
Spotřeba kancelářského materiálu	1 000
Služby výpočetního střediska	2 000
Reprezentace	1 500
Úklidové služby	1 000
Celkem:	24 764

Zdroj: *Vlastní zpracování*

I přes ochotu a pomoc členů jezdeckého klubu je nutné povolát specialisty, kteří musí být na oficiálních závodech přítomni. Patří mezi ně externí rozhodčí, delegáti či hlasatel. Do nákladů je započítána i cesta, kterou musí pracovníci absolvovat, aby se na závody dostavili. S funkcí hlasatele je také spojeno ozvučení celých závodů.

Důležitá je stavba parkuru a údržba kolbiště i opracoviště během jednotlivých soutěží. Do nákladů na údržbu je zahrnuta i spotřeba pohonných hmot stroje. Povrch musí být dostatečně zarovnaný, aby nedocházelo ke zranění koní.

Pokud by však náhodou k nějakému zranění došlo, musí být na závodech přítomen veterinář, kovář, ale i záchranná služba v případě zranění jezdce. Také u těchto pracovníků je do nákladů započteno i cestovné.

Dalším nepostradatelným opatřením je výpočetní středisko, kde jsou vyhodnocovány veškeré výsledky, body a časy jednotlivých soutěží.

Závodníci, kteří se umístí na 1. – 4. místě, dostanou kokardu (mašli) v barvě příslušného umístění. Ceny, které mohou závodníci vyhrát, jsou produkty jednotlivých sponzorských společností, jejichž jméno vždy nese hlavní soutěž daného závodního dne.

Konečnými náklady jsou náklady na reprezentaci, které zahrnují občerstvení jednotlivých pracovníků a pořadatelů závodů a externí úklidové služby, do kterých je zahrnut odvoz odpadu.

Důležité jsou zejména propagační a reklamní materiály, či uveřejnění na internetových stránkách, díky čemuž se tyto závody dostanou do povědomí okolí. Jezdecký klub Stará Boleslav je registrován u České jezdecké federace, což je organizace, která zastřešuje jezdecký sport v České republice. Za tuto registraci je klubu účtována částka v hodnotě 1 500 Kč za rok.

Kalkulace výnosů z jezdeckých závodů

Jelikož jsou závody ve Staré Boleslavi populární, každoročně se jich účastní spousta jezdců a koní. Hlavním příjmem jsou tržby za startovné, jehož částka je stanovena na 300 Kč za start. V této částce je zahrnuto i parkovné pro účastníky závodů. V roce 2013 se závodů účastnilo 846 koní, za které bylo startovné vybráno, přičemž členové jezdeckého klubu, jakožto domácí účastníci, jej mají odpuštěno. Celkový počet startů byl tedy vyšší, ale do tržeb jsou započteny pouze placené starty. Výnosy ze startovného pokryjí náklady na pořádání jezdeckých závodů.

Dalších tržeb dosahuje klub pronájemem místního kiosku, za který je však účtována jen symbolická částka v hodnotě 500 Kč.

Výnosy jsou rozpočítány v *Tabulce číslo 7*. Jak je patrné z názvu tabulky, výnosy jsou vypočítány za všechny uskutečněné jezdecké závody v roce 2013.

Tabulka 7 Celkové výnosy ze 7 pořádaných závodů za rok 2013

Výnosy ze závodů	Ceny v Kč
Tržby za startovné	253 800
Tržby za pronájem kiosku	3 500
Celkem:	257 300

Zdroj: Vlastní zpracování

Po závodech je také veřejnosti umožněno využití kolbiště s postaveným parkurem pro vlastní skokové tréninky. Za tuto možnost si klub účtuje 400 Kč za 1 koně / hodinu, přičemž zúčastnit se jedné hodiny mohou maximálně 3 koně.

Pro členy JK a majitele koní ustájených v této stáji, kteří se závodů nezúčastnili, je využití parkuru bezplatné.

4.4 Jezdecká škola

Jelikož byl v roce 2013 areál JK odkoupen, bylo zapotřebí zajistit další zdroj peněz, a proto byla počátkem téhož roku otevřena jezdecká škola pro děti a mládež.

Škola je kromě základního výcviku zaměřena na drezurní ježdění a parkurové skákání. Podmínkou pro přijetí dítěte do klubu je minimální věk 10 let. Cílem této jezdecké školy je naučit děti opravdu jezdit, ovládat koně a především zajistit novou jezdeckou generaci, která bude do budoucna klub udržovat v chodu.

Hlavními trenéry jsou členové JK a podmínkou pro trénování je držitelství cvičitelské licence. Tito trenéři zatím vedou školu bez finanční odměny, ve svém volném čase, a to proto, že je klub momentálně úvěrově zatížen, což zhoršuje jeho finanční situaci a je tedy zapotřebí ušetřit náklady.

Pro děti jsou k dispozici 2 školní koně, kteří byli prozatímně bezplatně zapůjčeni i se základní výbavou do provozu jezdecké školy. Náklady na ustájení a ostatní náklady spojené s chovem školních koní však hradí jezdecký klub.

Někteří majitelé soukromých koní ustájených v JK nabídli výpomoc, a také zapůjčují bezplatně své koně jezdecké škole v čase, kdy nemohou být ve stáji přítomni. Pokud však vlastní cvičitelskou licenci, mohou dle svého rozhodnutí určitou výcvikovou hodinu vést.

Hospodaření jezdecké školy

Rozpočet měsíčních nákladů na provoz jezdecké školy je níže uveden v první části *Tabulky 8*.

Veterinární služby zahrnují především odčervení a pravidelné očkování školních koní, včetně cestovného pro veterináře. Tyto služby však neprobíhají každý měsíc, proto je částka zprůměrovaná a přepočtená na měsíc. Očkování proti tetanu a chřipce se provádí cca 1x do roka a odčervení 2x za rok. Fakturovaná částka za tyto služby pro školní koně za rok 2013 činila 4 100 Kč. Vážnější úrazy se školním koním naštěstí nestaly, proto je částka relativně nízká.

Do nákladů na provoz jezdecké školy je započteno i kování školních koní. Kování je prováděno jednou za 2 měsíce, proto je i v tomto případě částka přepočtena na měsíc. Cena zahrnuje použitý materiál, službu kováře, včetně cesty. Jak již bylo zmíněno, náklady na ustájení hradí JK a tyto náklady zahrnují spotřebu steliva, krmiva, energie, mzdu ošetřovatelů, výběh a služby spojené s údržbou. Detailní rozpis je již uveden v *Tabulce 1*. Náklady na pořízení výstroje koní nebo dětí JK nehradí.

V druhé části tabulky jsou orientačně rozpočteny měsíční výnosy z provozu jezdecké školy. Výnosy jsou převážně složeny z tržeb za skupinové a individuální tréninky. Klub si účtuje za 1 individuální tréninkovou hodinu 300 Kč a za hodinu skupinového tréninku 100 Kč. Tohoto tréninku se mohou zúčastnit 3 – 4 děti.

Výše tržeb z tréninků se každý měsíc liší v závislosti na počtu odtrenovaných hodin. Odlišnosti jsou způsobeny zejména ročním obdobím a změnou počasí, které je pro dané období charakteristické. Jelikož areál klubu nedisponuje krytou jízdárnou, není možné například v zimě trénovat na zamrzlé ploše, a proto je účast výrazně nižší než v letních měsících. Uvedená částka tržeb je proto zprůměrována a přepočtena.

Město Brandýs nad Labem schválilo v roce 2013 návrhy na příspěvky města sportovním organizacím na vlastní činnost.

Jezdecký klub Stará Boleslav získal na vlastní činnost z městského rozpočtu dotaci ve výši 17 112 Kč. Tato částka byla využita na částečnou úhradu nákladů vzniklých provozem jezdecké školy. V tabulce je tato částka opět přepočtena na měsíc.

Tabulka 8 Měsíční hospodaření jezdecké školy za rok 2013

Náklady	Ceny v Kč
Veterinární služby	342
Kování školních koní	1 800
Ustájení školních koní	7 436
Celkem:	9 578
Výnosy	Ceny v Kč
Tržby ze skupinových tréninků	4 300
Tržby za individuální tréninky	7 500
Dotace od města	1 426
Celkem:	13 226

Zdroj: Vlastní zpracování

4.5 Souhrn ročních nákladů a výnosů

Detailnější výčet jednotlivých nákladových a výnosových položek je již uveden v předchozích tabulkách.

Celkové roční náklady na běžný provoz jezdeckého areálu byly vyčísleny na 1 310 640 Kč. Hlavní provozní činností klubu je ustájení soukromých koní, a proto služby s ní spojené jsou nejnákladnější položkou běžného provozu. V areálu je ustájeno 25 koní a roční náklady na jejich ustájení činí 1 115 400 Kč.

Roční náklady na provoz nově vzniklé jezdecké školy byly vyčísleny na 114 936 Kč. Tato suma je relativně nízká z toho důvodu, že nebyly vynaloženy náklady na pořízení

koní pro školu a výstroj s nimi spojenou. Kdyby tomu tak nebylo, výše nákladů by byla podstatně vyšší.

Tabulka 9. zobrazuje částky nákladů vynaložených na jednotlivé činnosti provozované jezdeckým klubem a celkovou sumu nákladů za rok 2013.

Tabulka 9 *Souhrnný rozpočet ročních nákladů za rok 2013*

Nákladové položky	Ceny v Kč
Běžný provoz areálu	1 310 640
Provoz jezdecké školy	114 936
Pořádání jezdeckých závodů	173 348
Celkem:	1 598 924

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Výčet jednotlivých položek činností klubu je taktéž uveden v Tabulce 10., kde jsou zobrazeny výnosy z těchto činností spolu s celkovými ročními výnosy. Nejvyšší výnosnost přinášejí tržby za ustájení koní, které pokryjí náklady s nimi spojené. Tyto tržby jsou součástí položky běžného provozu areálu a jejich částka činí 1 462 800 Kč.

Tabulka 10 *Souhrnný rozpočet ročních výnosů za rok 2013*

Výnosové položky	Ceny v Kč
Běžný provoz areálu	1 526 964
Provoz jezdecké školy	158 712
Pořádání jezdeckých závodů	257 300
Celkem:	1 942 976

Zdroj: *Vlastní zpracování*

4.6 Ekonomické zhodnocení subjektu

Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření představuje z účetního hlediska rozdíl mezi náklady a výnosy podniku a zobrazuje zisk nebo ztrátu. Zjišťuje se z výkazu zisku a ztráty, z takzvané výsledovky.

Hospodářský výsledek jezdeckého klubu za rok 2013 je uveden v následující *Tabulce 11*.

Tabulka 11 *Výsledek hospodaření za rok 2013*

Položky	Běžný provoz	Škola	Závody
Výnosy:	1 526 964 Kč	158 712 Kč	257 300 Kč
Náklady:	1 310 640 Kč	114 936 Kč	173 348 Kč
Výsledek hospodaření:	+ 216 324 Kč	+ 43 776 Kč	+ 83 952 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je z uvedené tabulky patrné, rozdíl mezi výnosy a náklady ze všech činností jezdeckého klubu je kladný, tudíž subjekt vykazuje zisk. Jeho celková výše činí 344 052 Kč před zdaněním.

Nejvyššího zisku klub dosahuje běžným provozem zejména díky tržbám za ustájení soukromých koní. Nedílnou součástí je pořádání jezdeckých závodů, jejichž provoz klubu přináší další potřebné finance. Jelikož se klub nachází v horší finanční situaci zapříčiněné odkupem jezdeckého areálu a splácí nemalý úvěr, bylo zapotřebí zajistit ještě další zdroj peněz, a nejen proto, ale zejména kvůli tomu byla založena jezdecká škola.

První rok hospodaření této školy je taktéž kladný, což je způsobeno především díky tomu, že klub nemusel pořizovat školní koně, nýbrž využil možnosti bezplatného zapůjčení pro rozjezd provozu školy. To ušetřilo klubu určité finance, jelikož cena koně se pohybuje v rozmezí desítek tisíc¹² a hospodářský výsledek by byl zcela jistě záporný.

¹² Záleží samozřejmě na věku koně, jeho zdraví, plemenu a především na jeho výkonnosti a přiježděnosti, proto cena top sportovního koně může dosahovat i několika milionů korun.

V předchozích letech také klub dosahoval zisku, ale ne v takové výši jako v roce 2013. Výše zisku se za poslední 3 roky pohybovala v rozmezí 215 000 - 270 000 Kč. Jeho rozdílnost byla zapříčiněna především změnou počtu ustájených koní, počtem pořádaných skokových závodů v závislosti na počtu zúčastněných jezdců a koní a neexistencí jezdecké školy.

Zisk dosažený v roce 2013 bude využit na koupi školního koně a na splátky úvěru, který byl poskytnut na odkup tohoto areálu.

Analýza poměrových ukazatelů

Vzhledem k omezenému množství dostupných zdrojů pro zjištění ekonomické situace vybraného subjektu, jsou v této práci použity jen některé poměrové ukazatele finanční analýzy. Vzorce použitých ukazatelů jsou již uvedeny v metodice.

Vypočtené výsledky ukazatelů pro JK Stará Boleslav jsou zobrazeny níže.

1) ***Rentabilita tržeb*** = 0,19 Kč

Výsledek udává, že 1 Kč tržeb vytvoří 0,19 Kč zisku.

2) ***Rentabilita nákladů*** = 0,22 Kč

Výsledek udává, že 1 Kč vynaložených nákladů vytvoří 0,22 Kč zisku.

3) ***Nákladovost tržeb*** = 0,88 Kč

Výsledek udává, že 1 Kč tržeb vyvolá 0,88 Kč adekvátních nákladů.

Vzhledem k úvěrovému zatížení jezdeckého klubu, byl vybrán a použit pro výpočet i poměrový ukazatel zadluženosti, a to konkrétně pro úrokové krytí.

4) ***Úrokové krytí*** = 11,6

Výsledek udává, že úroky z poskytnutých úvěrů jsou 11,6 x kryty výsledkem hospodaření za sledované účetní období.

Všechny výše uvedené výsledky poměrových ukazatelů dosahují za rok 2013 optimálních hodnot, což svědčí v daném roce o příznivé finanční situaci zkoumaného ekonomického subjektu.

5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Hodnocení ekonomické situace vybraného subjektu, tedy Jezdeckého klubu Stará Boleslav, bylo rozděleno do tří okruhů činností, které vybraný klub provozuje. Jednotlivé náklady a výnosy z těchto činností byly setříděny a zobrazeny v tabulkách podle podkladů získaných od vedení jezdeckého klubu a uvádějících celkové hospodaření stáje za rok 2013.

První hodnocenou činností klubu byl běžný provoz areálu, spojený především se službami poskytujícími ustájení soukromých koní pro majitele, kteří chovají koně pro sportovní nebo rekreační účely. Celkové roční náklady na běžný provoz areálu byly vyčísleny na 1 310 640 Kč, z toho 1 115 400 Kč jsou náklady spojené s ustájením 23 soukromých koní a 2 koní školních. Do této částky byly zahrnuty mzdy ošetřovatelů, spotřeba krmiva, steliva, energie (elektřina, voda), údržba a opravy jak stájových prostor, tak prostor využívaných členy nebo majiteli koní (kolbiště, opravoviště, výběhy). Zbylé provozní a finanční náklady spojené s běžným chodem areálu v hodnotě 195 240 Kč byly vynaloženy především na úroky z poskytnutého úvěru na odkup areálu, dále byly do této částky započítány odpisy budov, které činily 23 100 Kč, pojištění škod a odpovědnosti areálu a další.

Celkové roční výnosy z běžného provozu dosáhly ve sledovaném roce částky 1 526 964 Kč, a to především díky tržbám za již zmíněné ustájení soukromých koní, což byla stěžejní položka v celkovém hospodaření tohoto klubu. Za ustájení 23 soukromých koní utržil klub v roce 2013 částku 1 462 800 Kč. Zbylá částka v hodnotě 64 164 Kč byla získána členskými příspěvky a přijatou zemědělskou dotací na plochu SAPS, která pro rok 2013 činila 11 960 Kč.

Další činností provozu jezdeckého klubu je pořádání jezdeckých závodů, a to konkrétně v parkurovém skákání. V roce 2013 bylo uskutečněno 7 závodů, kterých zúčastnilo 846 koní a jezdců. Celkové náklady vynaložené na pořádání všech skokových závodů uskutečněných v daném roce, byly vyčísleny na 173 348 Kč. Do této částky byly

započteny služby všech povolanych externích pracovníků (rozhodčí, hlasatelé, delegáti, stavitelé), dále služby kovářů, veterinářů a zdravotníků včetně nákladů na cestovné, náklady na reprezentaci (občerstvení pro pracovníky), spotřebovaný kancelářský materiál (papíry, psací potřeby), úklidové služby včetně spotřebovaného materiálu, náklady na údržbu kolbiště a opracoviště a náklady na propagační a reklamní materiály, díky kterým bylo zaznamenána taková účast.

Celkové výnosy dosažené pořádáním jezdeckých závodů činily 257 300 Kč. V této částce byly zahrnuty především tržby za startovné v hodnotě 253 800 Kč a tržby za pronájem místního kiosku, které dosáhly symbolické hodnoty 3 500 Kč.

Poslední hodnocenou činností jezdeckého klubu byl provoz jezdecké školy, která byla v roce 2013 nově založena. Celkové roční náklady na provoz jezdecké školy činily 114 936 Kč. Tato částka byla relativně nízká, jelikož klub nemusel pořizovat školní koně s veškerou výbavou, díky čemuž byly ušetřeny nemalé finanční částky. Do nákladů byly započínány pouze služby kováře a veterináře, které byly pro 2 školní koně vyčísleny na 25 704 Kč a náklady na ustájení těchto koní, které činily 89 232 Kč. Důležité je zmínit fakt, že ve zhodnoceném roce nebyly vynaloženy náklady na služby trenérů, jelikož všichni trenéři, kteří jsou zároveň členy klubu, byli ochotni trénovat bez finanční odměny a ve svém volném čase, aby mohly být i tyto ušetřené finance použity na splátky úvěru.

Do výnosových položek provozu jezdecké školy spadaly tržby za skupinové a individuální tréninky, které činily 141 600 Kč a přijaté dotace od města na vlastní činnost v hodnotě 17 112 Kč. Celkové roční výnosy proto dosáhly částky 158 712 Kč.

Souhrnem ročních nákladů a výnosů ze všech hodnocených činností bylo zjištěno, že Jezdecký klub Stará Boleslav dosáhl v roce 2013 kladného hospodářského výsledku v hodnotě 344 052 Kč. Následná analýza vybraných poměrových ukazatelů rentability a zadluženosti zobrazila optimální hodnoty, což svědčí o příznivé finanční situaci ve sledovaném roce.

5.1 Návrhy zlepšujících opatření

Přestože bylo v roce 2013 dosaženo zisku v hodnotě 344 052 Kč a jedná se o vzrůstající tendenci oproti předcházejícím rokům, je zapotřebí dále finanční situaci

jezdeckého klubu zlepšovat. Především z toho důvodu, že byl areál klubu, jak již bylo mnohokrát zmíněno, odkoupen a pro tyto účely byl bankou poskytnut úvěr ve výši 2 000 000 Kč. Ročně bude klub splácet 324 000 Kč navýšených o úroky, proto je důležité, aby byla ziskovost subjektu v dalších letech vyšší nebo alespoň na stejné úrovni.

Hlavním finančním zdrojem klubu jsou tržby za ustájení soukromých koní. Maximální kapacita stájí je 28 boxů a v roce 2013 bylo v areálu ustájeno 23 soukromých koní a 2 koně školní, z čehož vyplývá, že 3 boxy jsou nevyužité. Pro získání dalších potřebných financí je tedy vhodné, aby byla kapacita stájí v příštích letech naplněna, což by zvýšilo zisk o 37 968 Kč. Pro dosažení tohoto opatření je důležité, aby se zpráva o volných boxech dostala včas do povědomí majitelů shánějících ustájení, čemuž tak doposud nebylo. Z tohoto důvodu by měly být aktualizovány webové stránky klubu nebo by se tato zpráva měla dostat například i do inzercí městských novin či na informační tabule provozované k těmto účelům.

Další výdělečnou činností klubu je pořádání jezdeckých závodů, kterých bude v roce 2014 uskutečněno opět 7. Vzhledem k velkému množství oficiálních závodů konaných v ostatních jezdeckých areálech je tento počet adekvátní, proto by nebylo efektivní pořádat závodů více. Avšak těchto oficiálních skokových závodů se mohou zúčastnit pouze jezdci a koně, kteří vlastní jezdeckou licenci.

Proto je dalším návrhem pro zlepšení ekonomiky klubu pořádání takzvaných hobby závodů, kterých by se mohli zúčastnit i jezdci nevlastníci jezdeckou licenci. Tyto neoficiální závody by se pořádaly den po závodech oficiálních a mohl by být využit již postavený parkur. Náklady by byly minimální, jelikož by nemusely být využity služby externích rozhodčích, hlasatelů, delegátů a stavitelů a tyto služby by zastali členové jezdeckého klubu. Členové by se ujali i přípravných a úklidových prací, včetně údržby kolbiště. Náklady by tedy byly vynaloženy na pohonné hmoty traktoru, dále na služby zdravotníků a veterinářů, kteří by měli být z preventivních důvodů přítomni i na takovýchto závodech, na spotřebu čisticích a kancelářských materiálů, na reprezentaci (občerstvení pro členy) a na určité propagační materiály, které by zajistily účast závodníků. Také by měly být zajištěny ceny pro vítěze, které by účastníky dostatečně motivovaly.

Celkové náklady na 1 pořádaný závod by mohly činit cca 11 500 Kč. Tato částka je však pouze odhadnuta na základě vynaložených nákladů na pořádání oficiálních závodů.

Účast by mohla být vysoká z toho důvodu, že se v okolí nachází více menších stájí, hobby závody nejsou nikde poblíž realizovány a JK Stará Boleslav disponuje kvalitním sportovištěm s dlouholetou tradicí. Pokud by se závodního dne zúčastnilo cca 150 závodníků, za start by bylo inkasováno 150 Kč, odhadnuté tržby by činily 22 500 Kč a klub by tedy dosáhl zisku 11 000 Kč za 1 pořádaný hobby závod.

Do budoucna je plánovaná výstavba kryté haly, což zvýší atraktivnost jezdeckého areálu, avšak aby mohl klub fungovat i přes tuto investici, bude muset být razantně zvýšeno ustájení soukromých koní. To samozřejmě řadu majitelů, kteří chovají své koně pro rekreační účely, odláká, ale naopak dojde k navýšení počtu sportovních koní, pro jejichž trénink je krytá hala, zejména v zimních měsících, důležitá.

6 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo ekonomické zhodnocení subjektu zabývajícího se provozem jezdeckého areálu a nabízejícího služby pro majitele koní, kteří chovají své svěřence pro sportovní či rekreační účely. K tomuto hodnocení byl vybrán Jezdecký klub Stará Boleslav, který rovněž provozuje jezdeckou školu pro děti a mládež a pořádá skokové závody.

Podle zhodnocených nákladů a výnosu ze všech provozovaných činností bylo zjištěno, že klub dosáhl v roce 2013 zisku v hodnotě 344 052 Kč. Tento hospodářský výsledek má oproti předcházejícím rokům vzrůstající tendenci, a to z toho důvodu, že byla ve sledovaném roce nově založena zmíněná jezdecká škola, která klubu přinesla další potřebné finance. Následná analýza poměrových ukazatelů příznivou finanční situaci subjektu potvrdila, jelikož všechny hodnocené výsledky dosáhly optimálních hodnot.

Chov koně je velmi nákladná záležitost, ať už je využíván ke sportovním nebo jen rekreačním účelům, proto je pro každého majitele prvořadé, aby za své investované peníze dostal služby v odpovídající kvalitě. Jelikož jsou stěžejní položkou v hospodaření tohoto subjektu tržby za ustájení soukromých koní, díky kterým klub dosáhl takového výsledku, je proto důležité, aby byli majitelé soukromých koní se stávajícími službami spokojeni. Této spokojenosti odpovídá fakt, že kapacita stáje je téměř naplněna.

Dále je pro klub velmi důležité, aby i v následujících letech dosahoval lepších nebo alespoň podobných výsledků, protože je v současné době úvěrově zatížen, díky koupi hodnoceného jezdeckého areálu. Z tohoto důvodu bylo dalším cílem bakalářské práce vymezení návrhů pro zlepšení a stabilizaci ekonomiky tohoto subjektu.

Navrženými opatřeními jsou maximální snaha o naplnění kapacity boxů, které by mohlo být dosaženo lepší reklamou na webových stránkách či využitím i jiných informačních portálů a pořádání hobby závodů pro jezdce, kteří nevlastní jezdeckou licenci, a to vždy den po konaných závodech oficiálních.

Pro majitele chovající sportovní koně je příznivé především to, že klub každoročně pořádá několik oficiálních skokových závodů a oni tak mohou kvalitu svých koní prověřit. Ale i plánovaná výstavba kryté haly bude jistě příznivým opatřením jak pro tyto majitele, tak pro JK Stará Boleslav, který touto investicí získá větší prestiž.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní zdroje:

- 1) BOHÁČKOVÁ, Ivana; BROŽOVÁ, Ivana. *Ekonomika agrárního sektoru*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2010. ISBN 978-80-213-2026-0.
- 2) DUŠEK, Jaromír. *Chov koní*. 1. vyd. Praha: Brázda, 2001, 350 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-209-0282-1.
- 3) EDWARDS, Elwyn Hartley. *Obrazová encyklopedie koní*. 2.vyd., Praha: Cesty, 1998. 394s. ISBN 80-7181-192-0.
- 4) KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, xxxviii, 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9.
- 5) KOLEKTIV AUTORŮ, *Chov koní a jeho management v současných podmínkách: sborník příspěvků semináře KSZ pro chovatele a majitele koní v ČR, konaném 3. 12. 2010*. 1.vyd., Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2010. 84s. ISBN 978-80-213-2130-4.
- 6) MARŠÁLEK, Miroslav. *Chov koní: popis, posuzování, šlechtění = Horsebreeding : description, evaluation, breeding : vědecká monografie*. 1. vyd. V Českých Budějovicích: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, 2008, 73 s. ISBN 978-80-7394-101-7.
- 7) MISAŘ, Drahošlav. *Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku*. Vyd. 1. Praha: Brázda, c2011, 295 s., [56] s. obr. příl. ISBN 978-80-209-0383-9.
- 8) NAVRÁTIL, Jan. *Základy chovu koní*. 3.vyd., Praha: Ústav zemědělských a potravinářských informací, 2007. 79s. ISBN 978-80-7271-186-4.
- 9) POLÁČKOVÁ, Jana. *Metodika kalkulací nákladů a výnosů v zemědělství*. Praha, 2010, 73 s. ISBN 978-808-6671-758.
- 10) ŠTRUPL, Jan; LERCHE, František; ZELENKA, Jan. *Chov koní*. 1. vyd., Praha: SZN, 1983. 411 s.

Internetové zdroje:

- 1) ASCHK ČR, Asociace svazů chovatelů koní České republiky. *Dotační programy* [online], [cit. 2013-10-13]. Dostupné z <http://www.aschk.cz/dotprg.php>
- 2) BURDOVÁ, Michaela. *Chov koní na tenkém ledě ekonomiky*. EQUICHANNEL.cz Největší český web o koních a jezdeckví [online]. 28. 12. 2011 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z <http://www.equichannel.cz/chov-koni-na-tenkem-lede-ekonomiky>
- 3) Česká jezdecká federace. *Skoková pravidla* [online], [cit. 2014-02-16]. Dostupné z www.cjf.cz/dokumenty/Pravidla/2012/Pravidla_S_2012.pdf
- 4) Český statistický úřad. *Vývoj stavu hospodářských zvířat* [online], [cit. 2014-02-05]. Dostupné z [www: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/2103-13](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/2103-13)
- 5) eAGRI, Ministerstvo zemědělství. *Způsoby a termín označování koní* [online], [cit. 2014-01-27]. Dostupné z [www: http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100056763.html](http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100056763.html)
- 6) HLADOVÁ, Lucie. *Počet koní v ČR stoupá aneb koně v číslech do roku 2010*. EQUICHANNEL.cz Největší český web o koních a jezdeckví [online]. 18. 2. 2011 [cit. 2013-08-26]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/pocet-koni-v-cr-stoupa-aneb-kone-v-cislech-do-roku-2010>
- 7) MACHEK, Jiří; GAUDNÍKOVÁ, Jitka. *Situační a výhledová zpráva koně, prosinec 2010*. eAGRI – resortní portal Ministerstva zemědělství [pdf]. 2010 [cit. 2013-10-23]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/100000/KONE_12_2010.pdf
- 8) Mendelova univerzita v Brně. *Chov koní* [online], [cit. 2013-08-29]. Dostupné z [www: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1150](http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1150)
- 9) Státní zemědělský intervenční fond. *Jednotná platba na plochu SAPS* [online], [cit. 2014-01-26]. Dostupné z [www: https://www.szif.cz/irj/portal/szif/saps](https://www.szif.cz/irj/portal/szif/saps)